

Motion till riksdagen 2020/21:1463

av **Denis Begic (S)**

Upphandling

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en översyn av gällande upphandlingsregler med tonvikt på att göra det lättare för mindre aktörer att lägga anbud och på reglerna angående överklaganden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Upphandling är ett viktigt verktyg i många sammanhang i dag. Alltifrån städtjänster till äldreboenden handlas upp på marknaden. I många fall är syftet att pressa kostnader och få större nytta för kommunens invånare.

Regelverket är idag tyvärr inte alltid anpassat för mindre och lokala aktörer. Det gör att det ofta är större aktörer som vinner upphandlingarna. Det har lett till ofördelaktiga oligopol i många verksamheter. Det borde göras lättare för mindre och lokala aktörer att lägga anbud.

Det är naturligtvis viktigt även att politikernas beslut om upphandling kan prövas rättsligt i efterhand. Det måste vara möjligt för den som förlorar en upphandling att överklaga och få det prövat i domstol att det verkligen fanns objektiva skäl till att en viss entreprenör valdes och att det inte var följden av påtryckningar eller vänskaps-korruption.

Problemet är dock att väldigt många upphandlingar rutinmässigt överklagas idag. Ofta är det rena okynnesanmälningar där anmälaren själv vet att det är utsiktslöst att få rätt i domstol. Tyvärr kan det också röra sig om stora aktörer med tillgång till juridisk hjälp som använder verktyget för att skrämman mindre aktörer. Det gör att många mindre aktörer inte vågar lägga anbud då de vet att det kan följas av långa och kostsamma rättsprocesser även om man i slutänden får rätt.

I dag ligger hela risken på den som vunnit upphandlingen och på kommunen som kan tvingas göra om den. Den som överklagar löper ingen risk även om anmälan är orgrundad. Det är självklart att det måste gå att överklaga ett beslut men då ska det

finnas en riktig misstanke om att beslutet är oriktigt. En möjlighet kan vara att låta den som överklagar bära en liten risk genom möjlighet till skadeståndskrav på den som lämnar in uppenbart oskäligen överklaganden. Det skulle tvinga den som vill överklaga att själv göra en analys av rimligheten i begäran.

Denis Begic (S)